

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne.

Stane na leto 15.10.

1/2 leta . . . . . 5.—
1/4 „ 2.50

Posamične številke stanje . . . . . 8 vin.

Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Gorica, 11. aprila.

Kakor da bi sam vrag sproti delal vedno nove vozle, tako so zavozljane vse avstrijske razmere, pa se ozrmo na katerokoli polje. In kamor se ozre naše oko, nikjer ne opazi na vodilnih mestih ljudi, ki bi vsaj malo razvozljali en vozle, ki bi rešili vsaj eno vprašanje. Že pri nas na Goriškem moremo to opaziti. Petdesetletna Pajerjeva diktatura je pustila vso deželo v zagati, da je njeno stanje naravnost obupno. Za Pajerjem skuša popravljati Faidutti, kako pa popravljajo, kaže njegovo omahovanje, njegov strah pred potrebnimi reformami in njegovo cincanje med vsemi. Po domače rečeno: on hodi okoli vsakega vprašanja kakor mačka okoli kaše in dežela ostaja v istem blatu, v katero jo je spravila laškonacionalistična diktatura Pajerjeva.

Ali goriške razmere so le mala primera s stanjem cele Avstrije. S krvjo in neizmernim delom so si priborili avstrijski državljani mrvico političnih pravic, pa še proti tej mrvici svobode so nastopili razni modrokrvni gospodje in z vso silo hoteli uveljaviti zopet absolutizem. Večkrat so imeli ti državni nevarni naklepi uspeh, ker je pač stara avstrijska bolezen, da se ne trpi odločnih mož, ki bi nastopili — ne vedno le proti proletercem — temveč tudi proti privilegiranim slojem. Tako je danes vprašanje ustave v Avstriji še nerešeno in sedaj po tolikih letih, ko bi moralo biti to vprašanje že davno pri kraju, je grof Stürgkh še z enim vozlom otežkočil razvozljanje vprašanja ustavne Avstrije, s tem, da vlada s pomočjo § 14. Pa nad vse žalostna komedija nadaljuje svojo pot. Edini faktor, ki bi mogel takoj rešiti ta vozle, državno sodišče se z zvitiimi pravnimi fintami odtegne rešitve in srečna Avstrija mora sedaj razvozljavati nov vozle, objektivnost najvišjega sodišča. In vozli se nevsmiljeno kopičijo.

Ni kmalu države, ki bi uživala na svetu tako malo kredita ko Avstro-Ogrska. Če bi moral kateri trgovec ali obrtnik si pomagati na ta način, kakor si mora naša država, bi ga že davno državni organi grozno kaznovali, kakor kaže Agro-Merkur. Država sama pa s svojim ravnanjem naravnost uči ljudi nepostavosti. Mesto pa, da bi tu posegla vmes državna kontrolna komisija za dolgove in prepovedala tako razsipavanje z denarjem, ji ta še pomaga najemati posojila, da

Koncert Češke filharmonije.

Koncert Češke filharmonije, ki se bo vršil dne 16. t. m. v dvorani Trgovskega Doma, bo tako izvanreden, da ga Gorica gotovo more prištevati med najboljše muzikalne dogodke, ki jih je kdaj doživela. In v resnici — orkester Češke filharmonije je orkester prve vrste, skozi in skozi umetniški, ki reproducira krasno in dovršeno le umotvore velike muzikalne vrednosti. — Mislimo, da marsikomu vstrežemo, ako se v kratkih in jedrnatih opazkah dotaknemo sporeda in pa komponistov posameznih skladb, ki jih bo ta imenitni orkester proizvajal.

Na prvi pogled je razvidno, da so na sporedu trije češki skladatelji (Dvořák, Novák, Smetana) in pa dva nemška: Beethoven in Wagner. — Izmed čeških je na prvem mestu omeniti Smetano; zakaj

pojde kmalu vsa država na boben, če gre to usodepolno gospodarstvo še nekaj časa naprej. Vrag dela nov vozle in se škodljivo smeji, mi pa beremo o novih finančnih kapacitetah v vladnih listih, kadar se imenujejo novi ministri.

Pa Avstrija bi bila nepopolna, če ne bi imela narodnostnega vprašanja, ki je posebno dobro zadržnjen vozle. Dasiravno smo že itak bogato obdarjeni z raznimi narodi, to Avstriji še vedno ne zadostuje, zato je začela pridigovati o bosenskem, o rutenskem in o drugih jezikih. Mesto da bi naši državniki odvozljali en vozle, naredo dva nova!

V šoli so nam stavili za vzgled cesarja Jožefa, kako je skrbel za šolstvo, pa naši vladni krogi so čisto zatajili prosvetno delo velikega cesarja in posnemajo ga ravno tam, kjer je bil v zmoti, v germanizaciji. In zopet smo rešili vprašanje izpopolnitve šolstva z novim vozlom.

Uprava je v Avstriji tako draga, ko nikjer drugje. Razmere v prijateljski Nemčiji so naravnost v zasmeh Avstriji. Človek bi zato mislil, da gredo naši »državniki« malo k Nemcem v šolo. Kaj še? — Vse delajo tako, kot da bi bili njih učitelji naizniznejši turški uradniki iz Male Azije. Tako nerodna, težkotna in draga je naša urava, da se je celo v modrih glavah zasvetilo, da tako ne sme iti več dalje. In kako so rešili neredne vprašanje o reformi uprave? Ustanovili so upravno komisijo in dočim smo imeli preje samo križ z upravo, imamo sedaj še težave z upravno komisijo. In zopet je zadržnil vrag nov vozle.

Trgovina propada, prijateljska Nemčija nas izpodriva na Balkanu, da pa ona lažje uniči naše trgovce, zato se kreamo povsodi, da beži vsakdo pred nami, kot hudič pred križem. Tako razumemo mi reševanje vrašani!

In vprašajte kogar koli, tudi c. kr. uradnikov ne izpustite, in ni ga človeka, ki bi vam ne dejal, da ni slabše upravljanje države kakor je Avstrija.

Pa vse to je le majhna predigrlica proti največjim kozlom, ki jih streljajo naši državni lovci na polju zunanje politike.

Kakor Enej bi mogli vzklikati: Fuit Troja, fuitus, tako se je spremenila veljava države v 19. in osobito v 20. stoletju. Še l. 1815. je predsedoval avstrijski minister vsem mednarodnim konferencam, na Dunaju so se vršile mednarodne konference, in še le leto 1848. je vrglo vladarja Srednje Evrope, kneza Metternicha. In

on je veliki iniciator in ustvaritelj samostojne češke glasbe — brez nje si češke glasbe sploh ne moremo predstavljati. On je ustvaril češki muzikalni »štíl«, našel muzikalni izraz za češko čustvovanje, postal je prvi, doslej največji muzikalni češki dramatik in simfonični pesnik. Zaprutil je svojemu narodu celo vrsto del (no večini oper in simfoničnih pesni), izmed katerih sta postali svetovnoznamenita komična opera »Prodana nevesta« in na ciljus simfoničnih pesni »Má vlast« (Moja domovina). Brilliantno ouverturo k »Prodani nevesti« homo slišali na koncertu Češke filharmonije.

Dvořák je drugi veliki reprezentant češke glasbe, pa v drugačnem smislu kakor Smetana. Dočim pritiče Smetani prvenstvo v programni glasbi, t. i. v taki glasbi, ki s pomočjo tonov izraža ali ra vsaj skuša izraziti gotove pesniške ideje. — dominira Dvořák v absolutni glasbi, t. j. v taki glasbi, ki zadostuje

danes! Če pridete v Nemčijo, ste tam bolje sprejeti, če pravite, da ste »Schlabiner«, da ste Srb, kakor pa če rečete Avstrijec. In to se vam zgodi v južni Nemčiji, ki je Avstriji še najbolj prijazna. Pa pojdite v zvezno Italijo praviti, da ste Avstrijec in spoznate ugled našega imena. Ime Avstrijca vam bo služilo le takrat, kadar prosite za kako službo, kadar hočete preskrbeti svojim otrokom prosto mesto v kadetnici. Taka je naša veljava po svetu, taka je naša veljava v sami Avstriji. V šoli pa more naše otroke z lažmi in jim pridigujejo A. E. I. O. U. —

Kako pa naj tudi uživamo ugled, ko so naši vodniki državne barčice tako mizeri krmarji. Ko je postal naš Berchtold zunanji minister, je čifutsko vladno nemško glasilo povdarjalo njegove velike lastnosti, ki so ga poklicale na najodličnejše mesto v državi. To je njegova zveza s poljsko in ogrsko plemenitaško gospodo in njegova posestva. Avstrija pa je stala pred najvažnejšimi dogodki in vodil jo naj bi tak človek. In vodil jo je, kako — to pa žalostno ve vsak avstrijski davkoplačevalec.

Vse polno težav smo že imeli z vsemi državami in le malo pravih prijateljev. Še tiste je znal odhoditi Berchtold. Započel je Rumunijo, združil Srbijo in Črnogoro in vstvaril nov vozle — pohabljenjo Albanijo. Da pride lažje do nasprotja z Italijo, zato mora biti »svobodna« Albanija, da pride lažje Avstrija na bankerot, zato moramo plačevati albanskim roparskim načelnikom masne mesečne doklade in da imamo vendarle tudi sovrastvo z narodom, s katerim nimamo prav nobenih vzrokov za interesna nasprotja, zato je morala Albanija še Grško definitivno ločiti od nas. Neizmerno je škodoval Berchtold, ogromno škoduje, velikansko škodo bo še storil, in vendar ga ne doleti kazen in pri odhodu postane knez in dobi odlikovanje. Ker v Avstriji ima pravica v resnici zavezane oči.

V notranjosti narod proti narodu, sloji proti sloju, socialno nepreskrbljeno za ljudi, gospodarsko vse na robu propada — na zunanji vse proti nam, mi needin. revni, razbiti prosti krepkim in številnejšim nasprotnikom, to je položaj Avstrije.

In še vedno veže vrag nove vozle in se veseli bližnjega pogina, ker ni ga moža, ki bi presekal vozle.

sama sebi in ne rabi pesniškega ozadja. Kot absolutnega glasbenika prištevajo Dvořáka med največje svetovne mojstre. Pomen Dvořáka leži predvsem v simfoniji, kantati in komorni glasbi. — Toda iz tega ne sledi, da Dvořák ni gojil programne glasbe; nasprotno: tudi v programni glasbi je ustvaril vrsto zanimivih del, med katerih spada tudi ouvertura »Karneval«. Vsebinska »Karnevala« je priprosta: Pustro, mestoma srčkaño, mestoma razposajeno veselje, humor in zopet humor, toda nikjer ni sledu po kaki nerodnosti.

Novák, Dvořákov učenec in naslednik na praškem konservatoriju, je zastopan z jako interesantno »Slovaško suito«. To je ciklus muzikalnih slik iz slovaškega življenja. Vsebinska vsake slike je tudi zelo prirosta, tako prirosta, da že sam naslov pove vse: a) V cerkvi; b) Med otroci; c) Zaljubljeni; d) Na plesišču; e) Po noči. Toda vsaka slika je napravljena mojstrsko.

Občinske volitve v Gorici.

(Od italijanske meje.)

Zasledovali smo mi obmejni Slovenci natanko volilni boj v mestni svet goriški. Razveselilo nas je zlasti dejstvo, da so se vsi mestni Slovenci pod enim praporjem udeležili teh volitev in pokazali s tem discipliniranost naših vrst. Uspeh, ki ste ga dosegli, mili nam bratje Goričani, nas je nad vse presenetil! Vaš nastop je bil nad vse časten. Zmagali bi bili že na prvi mah — da se ni proti vam zaklelo vse, kar v Gorici protislovenskega leze inu grede. Bili smo mi obmejni Slovenci na vse pripravljani, moram pa reči, da nas je nastop laških klerikalcev nad vse presenetil. Mi Slovenci, kar nas spada v laški volilni okraj pri državnozbornskih in deželnozbornskih volitvah, smo za izid le teh odločujoč faktor, preko katerega ne more nihče pri normalno se razvijajočem boju. Reči moram — in to je neizpodbitna resnica — da pri zadnjih deželnozbornskih volitvah smo mi Slovenci, ki volimo z Lahi, delili tem slednjim mandate. V splošni kuriji Gorica-Krmin Hruševlje, v kmečkih občinah Biljana - Medana-Kožbana - Devin Doberdob, a v mestih in trgih spet Gorica.

Sleherni slovenski volilec kmečkih občin se mora še živo spominjati, kako besen je bil ravno med nami volilni boj. Deželni glavar Faidutti je takrat znal osebno intervenirati — ni pa znal preprečiti izbruha narodnega fanatizma nekaterih svojih sobratov, ki so z odprto glasovnico dali duška svojemu sovrastvu napram nam Slovincem.

Streiti moramo kamoro-irredentizem! itd. se je upilo za časa takratnih volitev. V spomin mi prihaja volilni shod na Križah d. i. leta 1907., ko se je šlo za to, da bi mi obmejni Slovenci postavili lastnega števne kandidata za volitve v državni zbor. Burni shod ni obrodil zaželjenega uspeha, ker so naši klerikalci se kategorično izjavili proti temu, češ, da je nevarnost, da bi potem zmagali laški liberalci, ki so irredentisti in državni nevarni. Bilo nas je več, ki smo skušali z lepo besedo doseči vspeh — toda zaman.

V nedeljo dne 29. marca 1914. pa so laški duhovniki na eklatanten način dokazali, da jim ni mar ne irredentizem ne liberalizem; ne framasonstvo niti nemška nevarnost, ko je treba lopniti po »ščavih«!

Ljubše jim je, da privandrani Nemci, lačni naše goriške zemlje, sedijo poleg nji-

Richard Wagner je pojav, edini svoje vrste. Nikjer v zgodovini ne najdemo glasbenika, v katerem bi bilo združenih toliko duševnih zmognosti kakor ravno v Wagnerju: Bil je ne-le glasbenik, ampak tudi pesnik in filozof novega, originalnega nazoranja; in na podlagi teh lastnosti je postal to, kar vidimo v njem danes: veliki reformator glasbeno-dramske umetnosti — najgenijalnejši glasbeni dramatik vseh vekov in narodov! — Njegovo življenje je bilo jako interesantno in ganljivo, ker je prišel vsled svojih izvanrednih idej v navskrižje z vso svojo dobo, ki ga deloma iz nevednosti, deloma iz zlobe ni mogla, ali pa ni hotela razumevati. Sad njegovega velikega življenja je vrsta glasbenih dram, ki predstavljajo sedaj vrhunec vsega; kar se je na tem polju doseglo in ki bodo še v nedogledni bodočnosti klasični vzori idealizirane dramske umetnosti. — Izmed njegovih dram je »Tristan in Isolda« radi tega posebno interesantna, ker je v njej

hovih liberalnih »compatriotov« — seppure irredentisti etc. — v mestnem svetu. Njihovo glasilo pa nas le še vtrjuje v prepričanju, da hodijo k nam moledovat za mandate ne pa za boj proti liberalizmu in irredentizmu etc. Da, ta list naravnost taji laški irredentizem!...

Skončujem s pozivom na vse obmejne Slovence, ki pridejo tukaj v poštev: **izvajajte iz tega konsekvence.** Ne zamerite Lahom za njihov v resnici laški nastop, toda bodo naj varji za vzgled. Sedaj vemo vsaj, da med Lahi ni liberalizma in irredentizma, da smo mi obmejni Slovenci kot veliki patriotje odveč. Ergo: **Z odprtim vezirjem v boj!**

Volilec.

Deželna umobolnica v proračunu.

Proračun deželne umobolnice za leto 1914. je bil predložen z obširnimi poročili od strani upraviteljstva.

Iz ekonomičnih ozirov se je potrebščina proračuna, sestavljena po ravnateljstvu, znižala za 400 K za pomožnega pisarniškega uradnika ter se je izločila postavka 8000 K za novo ograjo 4 paviljonov.

Na ta način popravljeni proračun deželne umobolnice razkazuje vseh potrebščin K 316.176, pokritje K 61.840, torej primanjkljaja K 254.336.

Proračun za pridruženo kmetijsko kolonijo izkazuje: potrebščine K 13.150, pokritja K 15.860, torej prebitka K 2.710, tako da skupni primanjkljaj umobolnice, ki ga bode moral kriti deželni zalog, znaša K 251.626.

Razven tega potroška je sprejet v proračun deželnega zaloga tudi oni od 49.400 K za umobolnike, ki se zdravijo v drugih umobolnicah.

V ta proračun ni sprejeta potrebščina za zajeta posojila in za posojila, ki se imajo zajeti za zgradbene troške umobolnice, ki znašajo doslej okroglih 1.866.000 kron.

Z obrestmi tega zneska se poviša potrebščina za umobolnico za okroglih 85.000 K.

Poročilo knjigovodstva dodaje: »Ne spada v to poročilo sodba o izbranem načinu zgradbe umobolnice in o zgradbenih troških. Umobolnica je sedaj zgrajena tako, kakor je in ni mogoče gradbenega načina od danes do jutri preminjati. Vendar bi utegnili biti zanimivo, da se napravi kaka primerja s potrebščinami prevdarjenimi v posameznih poglavjih.«

Potrebščina za umobolnico, prevdarjena za leto 1914. znaša 316.176 K ter služi za 430 umobolnikov. Na tem temelju bi znašala potrebščina za vsakega umobolnika okroglo 2 K na dan.

Če se na vzame le potrebščina umobolnice od 251.626 K ter se le ta porazdeli med 395 umobolnikov izpustivši 35 pla-

izraženo Wagnerjevo tragično ljubezensko razmerje z duhovito in krasno gospo Matildo Wesendonck. Overture in značilen fragment te drame bomo slišali tudi na koncertu Češke filharmonije.

Sporod celega koncerta zaključni tična Beethovenova simfonija C-moll. O tej simfoniji le treba omeniti sledeče: Kar se oblike tiče, je vzor idealno zaokrožene simfonije, kar se pa vsebine tiče, je Beethovenov muzikalni »Selbstportrait« iz časa, ko ga je zadela velika nesreča, da je namreč popolnoma oglušel. Z besedami povedano, je vsebina simfonije: borba z usodo! — V prvem stavku zgrabi usoda človeka (in zgrabi kar z obema rokama: orkester dvakrat zaropota in udari) in človek — junak sprejme roziv in se prične boriti z njo. Cel prvi stavek ni drugega kakor borba, ki prekine le enkrat; in v tem hipu zapoje instrument hoberj čuden recitativ: zdi se, kakor bi kdo potožil in zajokal... Toda hitro prične, zopet borba...

Drugi stavek pravi, da se je polastila borilca žalost. Toda ne žalost, ki sentimentalno vzdihuje in javka, temveč globoka, plemenita in moška žalost, pri kateri gleda človek usodi pogumno v obraz in prepeva poleg žalostno sicer, ampak ju-

čujočih oseb, zniža se dnevni potrošek za vsakega umobolnika na K 1.74.

Samo živež je prevdarjen na 135.000 K ter služi za 430 umobolnih in za 84 služabnih oseb. Živež stane na ta način 71 vinarjev za osebo na dan.

Če štejemo zdravnike, usmiljenke, upravne uradnike, strojnike, strežnike in strežnice, imamo vseh 104 služabnih oseb, ki se jim izda 99.526 K, ne da bi se k temu prištevalo živež za usmiljenke in strežnike.

Od skupne potrebščine 316.176 K gre za osebe skoraj 1/3 potroška in če se všteje še živež, potem gre za osebe še celo več nego 1/3.

Proračun s svojim podrobnim razkazom in s poročilom umobolniškega ravnateljstva razlaga dovolj jasno vsako posamezno postavko in z ozirom na to, da v sedanjih razmerah ni mogoče kaj privarčiti, meni deželni knjigovodski urad, da bi se moral proračun odobriti v označenih številih.

Iz tega se vidi, kaka teža za deželo je deželna umobolnica in kako opravičen je bil boj proti Pajerju in njegovi okolici, ki se je kapriciral, da mora imeti veliko umobolnico v pomeriju goriškega mesta, daš so merodajni činitelji odsvetovali jeden za drugim. Sedaj pa imamo neizmerno drago umobolnico, primanjkljaja letos 251.000 K, 50.000 K pa moramo plačati na leto za umobolnike, ki jih imamo v drugih umobolnicah v Italiji. Deželna umobolnica je katastrofalen dar Pajerjevega gospodarskega talenta Goriško-Gradiščanski!

Slovensko gledališče v Gorici.

»Konec sveta« je naslov izborni burki, ki jo predstavljajo slovenski igralci iz Ljubljane jutri, nedeljo dne 12. t. m. ob polu devetih zvečer v gledališki dvorani »Trgovskega doma«. Kdor hoče biti priča, kako prihod velike repatice, ki grozi s svojim repom raztreščiti mater zemljo, zastraši ljudi, jih zbega in zažene v divji vrtinec uživanja dolgo pogrešanih materjelnih idealov, kako jih čisto spreobrne in kakšne nad vse zabavne zmede nastanejo iz tega, kdor se hoče nasmejati ob nad vse komičnih scenah, ki nastanejo, ko se izkaže naenkrat, da je bila ona grozna repatica čisto navadna rača, kdor se hoče en večer prav pošteno zabavati in nasmejati do solz, naj si pogleda »Konec sveta«, ki se bo odigral z neverjetno naglico jutri ob polu devetih zvečer v »Trgovskem domu«.

Zaposlen je z eno samo izjemo ves ansambl. Burka je izborna naštudirana in je v Ljubljani občinstvo tako zabavala, da je gledališče kar odmevalo smeha.

Pričetek predstave je ob pol devetih. Opozarjamo občinstvo na to, da si preskrbi če le mogoče vstopnice že v predprodaji v g. A. Gabrščekovi trgovini, ker je zanimanje za to nad vse zabavno burko zelo veliko.

naško in veličastno pesem. Da, na enem mestu se zasliši nekaj kakor humorni nasmeih.

Tretji stavek je zopet borba, druga ko prej in vendar ista, toda usoda je hujša in ljutejša in močno pritiska borilca k tlom; da na enem mestu se nam zdi, da je Borilec premagan, da je že mrtev (orkester namreč slika neko strahovito tišino, katero prekinjavajo le ritmični, mrtvaško-temni udarci bobna). Toda borilec-junak ni mrtev — on živi, on vstaja, krepko se zaleti in v tem hipu vpade četrti stavek simfonije, ki proslavlja zmago nad usodo, zmago nad žalostjo ter triumfalno pozdravlja junaka — namreč Beethovena samega, ki je tako močno in slavno premagal svojo sovražno usodo, da je v kljub popolni gluhosti postal eden izmed največjih skladateljev, ki jih je kedaj zemlja nosila.

S tem, upamo, smo v kratkih potezih povedali glavno, kar more poslušalci olajšati razumevanje koncerta Češke filharmonije: seveda pa moramo priznati, da stoji vse, kar smo tukaj napisali, s koncertom v takem razmerju kakor grobo narisana karta zemljevida z naravo samo.

V ponedeljek 13. t. m.

velika pomladanska veselica v Podgori!

Vodstvo gostovanja je sklenilo pričeti že takoj prvo predstavo točno ob napovedani uri, na kar občinstvo opozarjamo, ker bi se sicer utegnilo zgoditi, da bi ta ali oni zamudil precejšnji del burke.

Ponedeljek dne 13. t. m. ob devetih zvečer se uprizeri velezabavna vojaška burka »Tretji eskadron« z gospodom režiserjem I. Povhetom v vlogi paprika-ritmojstra pl. Vertessyja. Že radi igre gospoda Povheta samega si je vredno pogledati to burko, kaj šele če se upošteva nad vse burkasto dejanje te komedije, ki vzbuja povsod radi svojih zabavnih vojaških scen, med katere je šteti n. pr. tudi z drznim humorjem pisano sceno raporta in pa ekserciranja rekrutov na kasarniškem dvorišču, cele salve smeha. V velikih vlogah so zaposleni tudi gg. Skrbinšek, Grom, Drenovec in pa dame Winterova, Bukšekova, Juvanova, Glogjevičeva. V manjših vlogah je zaposlen ves ostali ansambl. »Dramatični odsek« Sokola je s tem, da je dal na razpolago nekaj svojih igralcev omogočil, da ima goriško občinstvo priliko spoznati to izborno burko in si privoščiti prav zabaven večer.

Torek, 14. IV. t. l. je pa posvečen resni umetnosti. Na ta dan se igra upliva Dario Nicodemijeva drama »Perjanica« (Der Reiherbusch), ki je ravno letos repertoarni komad mnogih velikih gledališč, in ki se tudi v provinci povsod uprizarja z največjim vspehom. Prvo dejanje te fine francosko pisane drame je nenavadno lepo, diven je dialog med Isabelle in Henryjem. Drugo dejanje je pa pisano zelo efektno, napeto. Scena med milijonarjem Caude-om in njegovo ženo Isabelle, ki ga s Henryjem vara, je pisana mojstrsko. Kako zapleta varani mož vedno bolj nezvesto ženo v svoje mreže in jo končno ujame tako, da se mu ne more več izmuzniti, to da tej sceni posebno mikavnost in pestro dramatično življenje. Tretje dejanje izzveni jako čustveno... Opozarjamo na to tretjo predstavo vse one, ki

si želé lepoga literarnega večera in uglasjene harmonične igre, ki jo je hvalila ljubljanska kritika ob priliki uprizeritve te drame torek dne 7. t. m. Glavno žensko vlogo igra g.čna Winterova, ki je žela skupno z gospodom Skrbinšekom ravno v oni napeti sceni tretjega dejanja v Ljubljani prave triumfe. Druge velike vloge so v rokah gospe Bukšekove, Juvanove in gospoda Josipa Šesta, absolventa dunajske dram. šole »Otto«, ki se to pot predstavi goriškemu občinstvu prvič v veliki, težki vlogi. Ostali člani so zaposleni v manjših vlogah.

Torkova predstava se prične ob polu devetih, kakor nedeljska, medtem ko se prične ponedeljska predstava ob devetih, ker igrajo slovenski igralci popolnoma v Renčah in sicer burko »Konec sveta«.

Sredo dne 15. in četrtek dne 16. t. m. igra ljub. ansambl v Tolminu, petek dne 17. t. m. v Kanalu in šele soboto dne 18. zopet v Gorici.

NESTLÉ-JEVA
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj Nestle, Dunaj I. Biberstrasse. 8 K

KDOR
je svojim
Zelodcem
in črvom
nezadovoljen
in na ledu ne najde
pred trdnimi ledenimi praškami
Umetnik presenetljiv
Dobro se vseh opotekah.
Velika štetja stane 3 Kr.
GLAVNA ZALOGA:
Sternopolka, Dunaj, K.
Favoritstrasse 223.
Hospetli gosti in franco.
Zdravilni dila za
prezračno čistost
krajano

GOSTRIN

V Gorici se dobiva v vseh lekarnah.

Špeciiliteta med kavinimi pijačami je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva se napravila iz najboljšega slada in ima sprito tega veliko redino, moč ob popolni neškodljivosti. S slavitim Kathreinerjevim načinom dobi Kathreinerjeva okus in vonjave zdrave kave.

Pristna se dobiva povsod v zaprtih izvornih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Moll-ov Seidlitz prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražilnimi čistil. krogljicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Pozorejanje se sodnjako zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšujejo in orepčajo staroznomo sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2.—
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Dobiva sev Gorici v vseh lekarnah in mirodilnicah.

Ž. Vižintin primorska industrija - za pletarstvo - v Sovodnjah pri Gorici.

Najmodernejšje

MOBILIJE
- za peže, verande, -
- balkone, vrtove, -
kopaljšča itd. itd.

Najfinejšje
MOBILIJE
iz Peddig in Indijske
cevi, Bambusa itd.
- po načrtih prvih
- umetnikov -

- Edina tvrdka te vrste na celém jugu. -

Nemško pismo.

Našemu uredništvu je došlo nemško pismo, ki pričinja tako-le: »Da die Ausschliessung der Hälfte der Bevölkerung von Görz aus dem Gemeinderate gerade zu empörend ist, halte ich es als meine Pflicht als ehrlicher Deutscher Ihnen folgende Begleitheiten zur Kenntnis zu bringen.« (Ker je izključitev polovice prebivalstva Gorice iz mestnega sveta nekaj naravnost strašnega, se čutim dolžnega kot pošten Nemeč naznaniti Vam te dogodke).....

Bombičeva plača.

Bombič je bil nadzorstveni član (!) propadle »Banca popolare« in mora plačati dolg okroglo 60.000 K. Zato pa se z vso silo drži županskega mesta, ki je donášalo 6000 K, to je toliko, kolikor potrebuje letno za poplačevanje onega dolga. Da pa njemu kaj ostane, so mu pred dvema letoma povišali plačo na 8000 K.

»Falottenverein.«

Pred dvema letoma pri občnem zboru »Lege« v Gorici v mestni dvorani so bili oddani listki z napisom »Falottenverein« v volilno urno, ki so bili poprej razdeljeni med navzoče. Navzoči so bili trije sedaj zopet izvoljeni mestni očetje: Bombič, dr. Češčuti, dr. Venier.

»L' Eco« z dne 18. marca t. l. namiguje na ta dogodek, ko piše: »... e deposerò nell'urna dei viglietti, recanti scritte vituperevoli contro un'altra »Lege« costituita« (to je »Flottenverein«.)

»Flottenverein.«

Pred kratkim je imelo »mornariško društvo« v Gorici svojo plenarno sejo. Bombiča ni bilo. Ali je moral obljubiti, da ga ne bo? Bolan je bil, drugi dan pa je predsedoval volilnemu shodu v Ginnastiki (Glej poročilo o shodu v Corrieru.) Izvoljen je vendar zopet v odbor.

Irredenta.

Pri nekem volilnem shodu za deželnozborske volitve je govoril nekdo (ime je v pismu navedeno), da Faidutti je iz kraljestva, h kateremu upamo pripasti z navdušenjem v kratkem času za vedno. Ploskali so kot znoreli. Priče o tem so tudi nekateri deželni uradniki.

Dopisnik pravi glede Bombiča, dr. Češčutija in dr. Venierja: »Diese drei... wollen nun wieder an die Spitze der Gemeinde treten und die schlaue musterhafte Regierung wird die Bürgermeisterwahl des Bombig S. M. zur Sanction vorlegen und empfehlen.« (Ti trije hočejo zopet stopiti na čelo občine in zvita vzgledna vlada predloži izvolitev Bombiča za župana Njegovemu Veličanstvu v sankcijo in jo priporoči.)

Cesarski orel.

Bodi še omenjeno, da pod Bombičevim županovanjem je bil odstranjen dvo-glavi orel z občinske hiše. Ponoči je iz-

Mali listek.

Petdeset najzanimivejših reči v Evropi. — Karl K. Kitchen, sourednik časopisa »World« v Newjorku je potoval po Evropi. Ko se je vrnil, je napisal članek: »Petdeset najzanimivejših reči v Evropi.« Nekatero naštejemo: najboljša jed je na Dunaju in v Parizu, najboljša opera »Scala« v Milanu, najbolj veselo mesto Budimpešta, najboljša podzem-ska železnica v Parizu, najbolj pu-sto mesto Rim, najbučnejše mesto Lizabon, najfinejši hotel Adlon v Berlinu, najlozje se dobi človeka, ki čaka napitnino, ljudi, kakoršnih ni nikjer drugodi, so Napolitanci, najgostoljubnejši ljudje so Rusi, najlepše žene v Petrogradu, najboljši igralci v Moskovskem umetniškem gledališču; najgroznejše moj račun v »hotelu de Paris« v Montecarlju.

Koliko stane toaleta udomačenega slona? — Divji slon se kopa vsak dan v vodah svoje pustinja, slon ki roma po

gini. Kdo ga je snel s hiše? Kdo je dal ukaz za to? (Glej »Eco« od takrat.)

Tako piše pošten Nemeč. — Tu spominjamo na irredentistično slavlje otrok v Ginnastiki leta 1907, predpustom, na katerem je bil navzoč tudi takratni podžupan Bombig. Garibaldi so proslavljali na oni prireditvi — Bombig pa ni ustavil take prireditve. Politična oblast je bila o vsem natančno informirana — drugo leto je bil Bombič potrjen za župana. **Slovenca bi bili zaprli, kaj še potrdili ga za župana**, če bi bil navzoč pri kaki taki prireditvi!!

Znane so sleparije pri ljudskem štetju. »Soča« jih je dognala na sodnji, ko jo je Bombič tožil — pa niti do obtožnice ni prišlo. Sedaj bo Bombič zopet izvoljen za župana. Ali bo tudi potrjen po vsem nezaupanju vlade do njega zadnja leta?! Ali vlada predloži njegovo izvolitev v sankcijo?! To bo res imeniten čin avstrijske vlade, ako pripusti Bombiča na župansko mesto!

V državi z normalnimi razmerami bi bilo to nemogoče. Ali kaj je nemogoče v Avstriji? — Na municipiju so trepetali, da pride vladni komisar zdaj pa zdaj, bali so se, da bo razpuščen mestni svet in oktroiran nov volilni red — ostalo pa je vse lepo pri starem in roke si manejo veselja Bombič, Pinavčig, Češčuti, Venier: češ, še bomo gospodarili na goriškem municipiju! Še avtonomijo v polnem obsegu naj dobijo zopet — potem se povrnejo nekdanji zlati laški časi na municipij v proslavo vladne modrosti ob ogroženi avstrijski mejli!

Kje živimo?

Živimo na vročih tleh, nevarnih tleh, katero skrbno čuvajo številni topovi in regimenti vojakov.

Ko je bilo določeno, da pride 10. trdnjaski topničarski bataljon v Gorico, je pisala »Militärische Rundschau« tako-le: »Trdnjaski topničarski bataljon št. 10 pride, kakor hitro bo izpopolnjen, v Gorico. Kader bataljona ostane na Dunaju. To premestitev je odredila avstrijska vojna uprava samo za to, da bolj zaščiti južno mejo in da odgovori obenem novim utrdbam na laški strani, ki jih je napravila v zadnjem času Italija. Posebno je utrdila Italija v zadnjem času Benetke in sicer posebno proti severni strani. V Gorici ste bili že od aprila 1908 nastanjeni dve stotnji pionirjev, l. 1912 je prišla še tretja stonija. Mesto Gorica je imelo že pred vojno krizo poseben depo za utrdbe, o čemer se pa takrat ni vedelo, in je to vojna uprava povedala še le sedaj, ko je vojna nevarnost popolnoma odstranjena. V tem oziru je bila Gorica že takrat ravno tako oskrbljena s potrebnim utrdbenim materijalom, kakor so preskrbljene naše najhujše trdnjave, kakor Lvov, Jaroslav, Brod, Plevlje itd.«

Po tem vemo, kje živimo, na kako nevarnih, eksponiranih tleh.

Umevno bi bilo, da bi gledale oblasti, da v **takem** kraju vladajo v občinskem zastopu redne razmere in je zastop pover-

sveti ali je kje v kakem stalnem zverinjaku, pa se mora podvreči jako komplicirani toaleti. Neki slonovski krotitelj pripoveduje v angleških časnikih, da taka toaleta udomačenega slona traja cel teden in da je potreba pri toaleti treh ljudi. Vsa reč je pa tudi jako draga in je troškov okoli 600 K. Prvi akt toalete obstoji v tem, da se najprej opere ogromno telo čez in čez z najboljšim milom. V to svrhu je potreba za pošteno pranje 75 kg mila. Posebno oprezno je treba postopati z ušesi. Ko je slon »omiljen« in poplajnjen z vodo in lepo osušen, potem ga je treba ostrgati s steklenim papirjem in potem ga je treba namazati z oljem. To zadnje je najdražje, ker se porabi olja za 480 K.

Razne službe so na svetu... Iz velikih mest kjer je razširjena beda in lenoba, prihajajo poročila, kako se žive najnižji sloji. Nekateri s prodajo čikov, ki jih poberejo čez dan, drugi s prosjačenjem, tretji s krivim pričevanjem, četrti z drugimi malimi opravki. Najnapornejšo službo je pa gotovo imel neki obtoženec v Parizu. Ko ga vpraša predsednik, od česa

Jutri pričetek gledaliških predstav v Gorici!

jen zanesljivim ljudem. Pri vojaški oblasti so bili laški liberalci zapisani za kamoraše, irredentovce, nevarne protiaavstrijske življe! Pričakovalo se je, da ne le da odzame vlada takemu občinskemu zastopu vse zaupane agende, marveč da ga razpusti in poskrbi ali za komisarja ali za pošten in zanesljiv občinski zastop, na katerega se bo mogla naslanjati vojaška oblast.

Ali kaj se je zgodilo? Razpisane so bile zopet nove občinske volitve po starem volilnem redu in nič se ni zgodilo proti starim mestnim očetom, ki so sicer razkričani za kamoraše in irredentovce! Novi mestni zastop ne zaostaja nič za prejšnjim. Na municipiju se ne spremeni nič. Kaj je je napolnilo vlado, da je kar nakrat tako populistična?! Čudna so njena pota in nerazumljiva je avstrijska visoka državna politika!

Še celo to se je zgodilo, da so poslali med razkričane nevarne elemente avstrijskega majorja. Ali naj ta napravi dobre Avstrijce iz onih, katere so smatrali oblasti za nevarne, ali naj postane sam irredentovec?!

Politični pregled.

Nazaj v policijsko državo. — Po svoji blamaži z Zalarjevo in Endlicherjevo aretacijo si išče ljubljanska policija, kakor da bi bil njen vzor sam Berchtold, novih lavorik. Sedaj je postal dr. Ilešič državni nevaren človek. Policija je uvedla proizvodbe radi dr. Ilešičevega javnega govora o jugoslovanstvu v Mariboru. Govor je bil javen in priglašen politični oblasti, kje pa je bila takrat oblast?!

Državni zbor. — Kakor se je izrazil ministerski predsednik napram več poslancem, ne bo še kmalu sklicana poslanska zbornica, ker se vrši v kratkem zasedanje delegacij in nekaterih deželnih zborov.

Na Ruskem spoznavajo nemško nevarnost. Skoraj enoglasno je sprejela duina zakonski načrt glede uvedbe carine na žito, grah in fižol da s tem, kakor se je izrazil trgovski minister, onemogočijo nemško konkurenco.

Pasivna rezistenca železničarjev v Italiji. — V Bologni so imeli laški železničarji velik shod, ki je odklonil vladne predloge. Vsled tega more v kratkem izbruhniti pasivna rezistenca.

Avstrijsko romunsko nasprotje postaja vedno večje. Avstrija je radi tega tudi že nadomestila vse romunske polke ob romunski meji z nemškimi in madžarskimi. Radi teh prememb je odredila tudi Rumunija protiodredbe, da se je že začela tih vojna med Avstrijo in Rumunijo.

Poskus vstaje v Dobruži. — V novo pridobljenih romunskih pokrajinah so poskušali nekateri pripraviti bolgarsko

živji, le odgovoril, da od izkumička sajastih stebel, ki jih prodaja ob solnčnem mrku. Naravnost nebeška služba, pri kateri se uslužbenec gotovo ne pretegne. Zelo veliko ljudi na živi od volitev. Blagor tistim, ki naberejo kot agitatorji toliko denarja, da žive kar tri do štiri leta s tem denarjem, hudo pa je za tiste, ki jim vse agitatorsko delo da komaj za začasni kruh. In vendar so oni tisti, ki delajo poslance in vendar oni opravijo vse delo za kandidata. Kako je njihovo delo, se spozna iz pogovora, ki ga je imel »hodoči poslanec« s takim agitatorjem. Kandidat: »Kandidiram v okraju N. in vas onozariam, da ho bo sila hud.« Agitator: »Ljubim boj.« K: »Morate pisati v moj list, morate biti duhovit, morate udariti. Ali ste dovtipen?« A.: »Sem!« K.: Imeli boste zelo ostre polemike, morda se morate še za mene biti. Ali se znate sabljati?« A.: »Malo.« K.: »Obiskati morate vse volilce. Polagam na to veliko važnost. Sicer je pa komaj 3000 volilcev. Naravno se peljete z vozom?« A.: »Da.« K.: Tudi mojo korespondenco oskrbite, jaz tako nered pišem. In na sho-

prebivalstvo do vstaje. Prvotno se je mislilo, da je povzročitelj teh nemirov bolgarska vlada, sedaj pa smatrajo vsi Avstriji kot vzročitelja, kar je seveda še bolj nogoobilo nasprotje med Avstrijo in Rumunijo.

Rumunska je ponudila Grški radi epirskega vprašanja svoje posredovanje, kar je Grška tudi sprejela. Vedno jasneje se vidi, kako postaja nova balkanska zveza vedno pomembnejša.

Albanija. — Nered v Albaniji raste. Dunajski krogi sicer sodijo položaj v Albaniji zelo optimistično, čisto drugače pa pariški in londonski diplomati, katerim je tudi več verjeti. Vstajci v južni Albaniji se nočejo udati, albanski orožniki nastopajo proti Grkom kruto, da je nasprotje vedno večje. Posredovanje velevlasti do sedaj še ni imelo uspeha, sicer se pa velevlasti tudi še niso zjediniile. Princ Wied sedi v Draču pod poveljstvom Essad paše in je brez moči proti vsem dogodkom.

Albanski četaši na srbski in črnogorski mejli. — Komaj se je pričela pomlad je že zopet vsa Albanija pod orožjem in hoče ponavljati svoje prejšnje roparske napade. Ker pa so srbske obmejne čete zelo pomnožene so ti napadi čisto brezuspešni. Tudi vpadi na črnogorsko ozemlje ne prinašajo Arnavtom prav nobene sreče.

Srbsko pristanišče v Solunu. — Pogodba med Grško in Srbsko radi pristanišča v Solunu je sklenjena. Srbska dobi v pristanišču posebno carine prosto ozemlje, kjer zgradi svoja skladišča. Blago v teh skladiščih bo prosto vseh davkov in pristojbin. Za srbsko blago zniža grška vlada na svojih železnica tarifo. Grška se odreče živinozdravniški kontroli nad srbsko živino, ki se bo prevažala iz Soluna v druge dežele.

Nibelungentreue. — Koliko tinte se je porabilo l. 1908., ko so Nemci rešili Avstrijo pred Srbijo, na dolgo in na široko se je govorilo o »Nibelungentreue«, da nam je mogla Nemčija tem lažje odjesti vso trgovino na Balkanu. Kaka pa je ta »Nibelungentreue«, naj pa kaže sledeči dogodek. Na javnem predavanju v Berlinu je govoril glavni urednik glasila nemškega državnega kancelarja, da je najbolje, če se sprejme ruski predlog glede razdelitve Avstrije. Francija naj ima Alzacijo, Rusija Poljsko — Nemčija pa združi vse dežele v eno kronovino. Pa kljub temu stoji zveza z Nemčijo in Italijo, ko Petrova skala. Ja, naši diplomati!

Domače vesti.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem našim p. n. naročnikom in somišljenikom!

P. n. naročnike, ki še niso plačali naročnine, prosimo, da to storijo v kratkem

dih govorite tudi vi, ker na shodih ne govorim rad. A.: »Da. Bodem torej vodil debate, dokazoval, se sabljal, vozil se bom okoli, tajnik bom in govornik.« Vse to je moral storiti ubogi agitator in »bodoči poslanec« mu je dal za to 300 K mesečno.

Težki Japonci. — V Tokiju je ustanovilo nekaj poslancev japonskega parlamenta »društvo velikih težin«. Vsak član tega društva mora biti težak najmanj 165 kinov. (en kin = 600 gramov.) Za Japonca je to že precejšnja teža. Pri slavnostnem banketu je bilo navzočih 25 poslancev, dva zastopnika vlade, dva častnikarja; banket je bil v prvem restavrantu Fukuro pri velikem mostu na reki Sumidagava. Najtežji so bili: Totchi Saiga, 130 kg, Utaro Noda, 125 kg, Yaihiro Sakamoto, 122 kg, Edih, 106 kg. Prisoten je bil neki oficir in general Hongo, ki pa tehtu samo 93 in pol kg. (E, hej, koliko težjih, po 104 kg, jih lahko pri nas odstopimo Japoncem!) Noda je govoril: Stara prislovičica japonska pravi: Predebel, da bi bil pameten. Ravno nasprotno je resnica in to moramo mi svetu dokazati. Konstitucija

Času. Naročnino treba plačevati naprej! — Oni, ki imajo še star dolg, naj ga poravnajo nemudoma!

Storite kaj za naše časopisje! — Nekateri naši prijatelji in somišljeniki so pridno na delu za razširjenje našega časopisja. Pridobivajo naročnike za »Sočo« in »Primorca«. Zahvaljujemo jih, ob enem pa prosimo tudi druge, da nam pomagajo pri širjenju našega domačega časopisja! Naročajte »Sočo« in »Primorca«, ki sta prava domača, ljudska lista! Cena listov je najnižje mogoče postavljena. — Prosimo naše p. n. naročnike, naj sedaj ob praznikih malce poagitrirajo za naša časopisa. Ako nam vsak naročnik dobi vsaj še jednega, se število izdatno pomnoži. Potrebno je dobro domače časopisje, toliko domačih vprašanj treba rešiti, toliko bojov imamo nasproti Lahom in sedaj še proti Nemcem; torej je neobhodno potrebno, da je naše domače časopisje široko razširjeno in dobro podprto; potem je mogoč dober in uspešen boj! Še polno je hiš po deželi, društev itd., kjer bi morali imeti »Sočo«, pa je še nimajo!

Neki naš dopisnik nam piše: »Oglasim se zopet v kratkem, ker je dopisovanje z dežele najboljši pripomoček za širjenje listov«. Da, to je res. Prosimo onega g. dopisnika, da naj le pridno dopisuje, obračamo se pa tudi do drugih, da bi se oglasili in pridno d. pisovali našima listoma. Mi želimo, da se zrcali v naših listih vse življenje in delovanje našega ljudstva, da so opisani razni dogodki, da se razmotrivajo gospodarska in socialna vprašanja itd. Prosimo stvarnega in zanimivega dopisovanja. Tako je na sploh koristno in ob enem širi časopis. Prosimo.

Razni izvangoriški listi prinašajo razne vesti iz Gorice in z Goriškega sploh. Je že prav, da se zanimajo za Goriško tudi izvangoriški listi, ali treba, da so tudi te vesti točne in resnične in da članki položaj slikajo kakoršen je v resnici ter prihajajo do pravih izvanzanj; včasih čitamo kak dober članek, preveč je vesti izsiljenih, neresničnih, zavutih, da celo naravnost izmišljene so med njimi. To je sicer stvar dotičnih listov, toda nepremišljena poročila včasih občutno škodujejo! To naj imajo pred očmi prizadeti! — Naša poročila so točna, zato naj se čitatelji zanesejo na »Sočo« in smatrajo njene vesti za prave in primerne. Podpirajte domač list!

Gorica. — Hud volilni boj smo izbojevali. Vsi slovenski listi v Gorici so storili svojo dolžnost in nekateri izvangoriški so krepko pomagali. Glavni boj je bila »Soča« — in pokazalo se je, kako je pravzaprav potreben samo za Gorico en slovenski list! Gorici moramo posvečati vedno večjo pozornost, Gorica je ključ za rešitev goriškega vprašanja, s pridobitvijo Gorice se spremeni položaj v deželi in v deželni zboru, z Gorico, ki je glavno mesto našega dela dežele, pridemo goriški Slovenci do svojih pravic in do svoje prave veljave! Naš naskok je bil tak, da so trepetali nasprotniki in strah jih pretresa: kaj bo? Eni pravijo: dvajset

Japonske je stvorjena po uzorcu inozemskih držav in narodi teh držav so vsi večji in debelejši od japonskega. Čeprav dekleta in vozači ne cenijo preveč debelih ljudi, je vendar zlo mnenje o njih neopravičeno in radi tega ne smemo biti malodušni. Znanost hoče z oplemenjevanjem ras povzdigniti narode in jaz upam, da bodo vsi Japonci po malem tako veliki in debeli kakor smo mi. Potem bo Japan nepremagljiv.

Napoleonov grob. — Raziskovalec in zgodovinar Napoleonove dobe Frederic Masson je imel na vseučilišču v Parizu predavanje, v katerem je povedal, da si je Napoleon sam izbral mesto, na katerem naj ga pokopljejo, kar doslej ni bilo znano. Bilo je začetkom njegovega nosečnosti na otoku sv. Helene. Napoleon je posestil grofa Bertranda v hiši, od katere je bil krasen razgled z vrha v dolino in na morje. Dolina mu je tako prijala, da je šel z Bertrandom dol; vstavljal se je pri teh starih vrhah ob krasnem studenčku. Melanholija in osamljenost tega mesta je tako vplivala na velikega moža, da je ostal dlje časa zamišljen na tem mestu. Ko so se vračali, je rekel Napoleon: »Bertrand, ko ostane moje telo v rokah mojih nasprotnikov in ne bo smelo biti prepeljano na Francosko, naj počiva v tej dolini!«

let bomo še Lahj gospodarili. Gorici, drugi: težko, po pravično spremenjenem volilnem redu, prekosijo nas Lahe že mnogo poprej!... Velika je naša moč že sedaj v Gorici. Da bo rastla in končno zmogala, v to svrhu treba tudi dobrega lokalnega časopisa. »Soča« posveča največjo pozornost Gorici. Tako bo tudi v bodoče — prosimo pa Slovence v mestu pomoči s poročili, nasveti itd. in s tem, da se pridno naročajo na »Sočo« ali jo kupujejo številko za številko v tobakrnah!

Državna podpora za Primorje. — Vlada je dovolila 229.000 K podpore zoper bedo za vse Primorje; to radi vremenskih neizdatov let 1912 in 1913.

Narodne prireditve na Velikonočni ponedeljek. — V Gorici bo zvečer gledališka predstava; popoldne bo gledališka predstava v Renčah (glej članek, Slovensko gledališče v Gorici!); v Vrtojbi bodo igrali v ponedeljek narodno igro »Domen«; v Kojškem bo Sokolska veselica s telovadbo, v naši obmejni Podgori, po kateri sezajo tako poželjivo Lahji, pa priredita v ponedeljek veselico Sokol in Ciril-Metodova podružnica; na Gradišču nad Prvačino bo Sokolska veselica; v Sv. Križu na Vipavskem priredi veselico tamkajšnja Ciril-Metodova podružnica.

V korist »Društva za podporo izpuščenih kazencev in njihovih nedolžnih družin« se bo vršil koncert v petek, dne 17. aprila 1914. ob 8^{1/2} uri zvečer v dvorani »Giuseppe Verdi« (Passaggio Edling), blagohotno prepuščeni od goriške podružnice »Banca Cattolica Trentina«. Spored: 1. Grieg: »Dan poroke na Trolldhaugen«. 2. Beethoven: »Larghetto druge simfonije«. 3. Reinecke: Igra pred petim dejanjem opere »Kralj Manired«. 4. Bassi: »Il Carnevale di Venezia« (variacije za klarinet izvršuje g. m. o. Trebbi; na glasovirju spremlja g. Pattuna.) 5. L. Vinci: »Simfonična fantazija«. 6. Bizet: Arlesienne, II. suita, a) Pastorale, b) Intermezzo, c) Farandole. Koncert vodi L. Vinci. Cene: Vstopnina K 1.50, sedišča v prvih vrstah K 2, sedišča v drugih vrstah K 1, vstopnina na galerijo K 1, sedeži na galeriji 50 vin. Darovi se hvaležno sprejemajo. Vstopnice in sedeži se prodajajo v koncertni dvorani na dan koncerta vže od 4. ure popoldne.

Vojaški glavni nabori se bodo vršili v naši deželi sledeče: V Kanalu; 22. aprila za občine: Kanal, Deskle, Anhovo, Ajba, Avče in Kal, 23. aprila za občine: Bate, Banjšice, Lokovec in Ročinj. V Gorici za mesto: 24. aprila za I. in II. razred, 25. aprila za III. razred in tuje. V Gorici za okolico: 27. aprila za občine: Osek, Orgar, Trnovo, Čepovan, Trebuša. 28. aprila za občine: Šempas, Ozeljan, Solkan, Vrtojba in Bilje. 29. aprila za občine: Dornberg, Vogrsko, Prvačina, Renče in Ločnik. 30. aprila za občine: Št. Peter, Sovodnje, Miren in Št. Ferjan. 1. maja za občine: Kojško in Opatjeselo. 2. maja za občine: Podgora in Štandrež. V Ajdovščini: 4. maja za občine: Ajdovščina, Črniče, Gojače, Vrtovin, Kamnje, Skrilje. 5. maja za občine: Vel. Žablje, Šmarje, Rihemberg, Gabrijel in Dol-Otlica. 6. maja za občine: Lokavec in Sv. Križ. V Cerkljem: 15. in 16. maja. V Kobaridu: 18. in 19. maja. V Bovcu: 20. maja. V Tolminu: 22. in 23. maja. V Komnu: 12. in 13. junija. V Sežani: 15. in 16. junija. V Krmini: 16., 17. in 18. junija. V Gradišču ob Soči: 19. in 20. junija. V Tržiču: 2. in 3. junija. V Červinjanu: 5., 6., 8. in 9. junija.

Ponesrečil je naš rojak 21-letni Leopold Brevec. Delal je v Taksenbachu na Solnograškem pri železnici. Zadel ga je zaboj za dvigavanje materiala in ga ubil.

Veliki cirkus Ant. Krateyl je došel v Gorico in se je nastanil na starem pokopališču. Cirkus je združen z menažerijo in ima 60 konj in 80 artistov. Prva galapredstava v soboto zvečer ob 8^{1/2}. V nedeljo, ponedeljek in torek po dve predstavi in sicer ob 3^{1/2} in ob 8^{1/2}.

Domača politika.

»Imperialregio«... »L'Eco« taji irredentizem, kakor smo to že pribili. Jej pač tako kaže v sedanjih časih. Pravi; glejte kandidate II. razreda, kar po vrsti

»imperialregio«. Kje torej je kak irredentovec? — Prenaivno! Kaj »imperialregio« varuje koga pred irredentizmom? Nočemo ničesar podtikati onim c. kr. gospodom, ki so »konziliri«, ali kdor pozna laško gospodo in sicer več let nazaj, je z nami vred prepričan, da imperialregio ne varuje pred irredentizmom. Pred leti so neki c. kr. laški uradniki v Gorici razbijali po noči cesarske orle!

O potrebi novega mestnega štatuta za Gorico razpravlja »L'Eco«. Govori pa najrajše o zastopstvu interesov. Po tem zastopstvu bi bili Lahji vedno v večini, Slovenci bi pa dobili nič, nič kakor kaže slavni Pinavčev načrt za nov štatut, po katerem bi volilo toliko »cittadinov«, to je Lahov, in tolikokrat po razredih, da bi Slovenci ne dosegli ničesar. Boj za mestni štatut v Gorici bo še dolž in trd — ali izbojevati ga moramo tako, da dobimo pošteno zastopstvo v mestnem svetu. — V pravičnem mestnem štatutu tiči naša vstajenje v Gorici!

Kje se je to zgodilo? — Prišli so bili visoki vojaški dostojanstveniki in hoteli so imeti sejo, veliko sejo, na varnem. Najbolje kaka mestna dvorana, so si mislili in šel je odposlanec do dotičnega županstva in lepo uljudno povedal svojo željo. Niso hoteli dati takoj pozitivnega odgovora, ali dali so ga čez nekaj časa, ko so poprej poslali v mestno dvorano slikarje in zidarje, da popravijo nekaj, česar ni bilo treba popraviti! Pri oficirih dolgi obrabi, pri občinskih očetih veselje neizmerno. Kje le se je to zgodilo in kdaj? Kdo kaj ve o tem? Kateri vojaški oblasti je to znano?

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Podgora. — Slovenci in Slovenke iz Gorice in okolice! Na velikonočni ponedeljek priredi telovadno društvo »Sokol« v Podgori s Ciril-Metodovo podružnico veliko pomladansko veselico s sledečim krasnim vzporedom: 1. Križkovsky: »Utopljenka«, moški zbor. 2. Vilhar: »Nezakonska mati«, tenor solo. 3. Fr. Milčinski: »Volkašin«, roparska pravljica s petjem in spremljevanjem klavirja. 4. Ples. Med točkami in pri plesu igra vojaška godba. Začetek ob 4 pop. Vrši se kakor navadno pri g. Bregantu.

Ta dan imajo v Gorici veliko slavnost Italijani. Manifestirati hočejo nad svojim »vspanem« pri letošnjih občinskih volitvah. Ali boste vi, goriški Slovenci, mirno gledali italijansko manifestacijo? Ne! Vi manifestirajte, ker edino vi ste lahko ponosni na svoj uspeh! Najboljša in najplodovitejša manifestacija pa bo, če pridete k nam in nam pomagate. Vsi veste, da je Gorica gospodarsko in naravno odvisna od svoje okolice; zato pa delajo Italijani na vse kriplje, da bi združili Gorico s Furlanijo. A mi smo ona zagovodna, ki jim ne dovolj tega združenja. Zato pa pridite in pomagate nam, ker naša smrt bi bila obenem tudi vaša.

Iz ajdovskega okraja.

Ciril-Metodova podružnica za sv. Križ-Dobravlje-Velike Žablje priredi na velikonočni ponedeljek, dne 13. aprila na grajskem dvorišču v sv. Križu veselico s tem-le vzporedom: 1. Pozdrav. 2. J. Aljaž: »Ujetega ptiča tožba«, mešan zbor. 3. F. Gerbič: »Ljubici pod oknom«, moški zbor. 4. ***: »Nauk jezičnicam«, kuplet s spremljevanjem. 5. ***: »Grozne zmešnjave radi izposojenega dežnika«, burka v enem dejanju. 6. Dr. G. Ipavec: »Planinska roža«, moški zbor. 7. ***: »Zakonski prepiri« ali »Kako se ukroti hudo ženo«, kuplet s spremljevanjem. 8. ***: »Rekrut

POZOR! Pfaffov šiv. stroj prekosi vse druge.

Pfaffov šiv. stroj je najbolj pripraven za vsako stroko šivanja tudi za umetno vezenje. Poduk za umetno vezenje se daje v trgovini!! Pfaffov stroj teče na kroglicah in brez vsakega ropota-šuma! V zalogi se tudi nahajajo šiv. stroji pripravi za domačo rabo in obrt, jamčeni (garantirani) za 5 let za K 76.—. Angleška dvokolesa Premier, Es—ka in Helios, dvokolesa Courir za ceno K 140.

Kdor je pameten, takoj mora vedeti kaj ima storiti ako potrebuje omenjene predmete. — Se priporoča

JOS. DEKLEVA in sin GORICA Via Municipio šte. 1.

Janez« dobi »urlaub« do polnoči«, šaljiv prizor. Po veselici ples. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Pri veselici in plesu sodeluje godba iz Prvačine. Vstopnina: Sto-lišče 40 vin., sedeži 1 K. Dobiček veselice dobi Ciril-Metodova družba. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi veselčni odsek.

Gospodarske vesti.

Vabimo slovenske trgovce in obrtnike, da pridno inserirajo v naših listih v »Soči« in »Primorcu«! Stalen inserat prinese trgovcu oziroma obrtniku gotov dobiček!

Komunike, ki ga pošilja poštno-hranilnični urad deklarira na eklatanten način sijajen uspeh subskripcije na štiri in pol odstotne amortizacijske državne zakladne nakaznice. Predvsem je razvidno sedaj, ko so znani rezultati podpisovanja v tu in inozemstvu, da se je podpisalo pet in polkrat, za okroglo 400 milijonov več, kakor je pa znašala subskripcijska svota in sicer je bila ta ogromna svota podpisana v več ko dveh milijardah izključno v obligacijah. Največjega pomena pa je tudi, da odpade približno polovica posojila na tujezemski podpisovalne kraje, dokaz, da so v razveseljivi meri sodelovale pri subskripciji Nemčija, Anglija, Italija, Švica, Belgija in Holandska.

Prodaja kruha na težo. — Poročali smo, da so peki v Trstu opustili prodajo kruha na težo ter so hoteli prodajati samo zemlje, kornete itd. Namestništvo je ta sklep pekovskega društva razveljavilo.

Opozarjamo na glas g. Vižintina, ki je otvoril v Sovodnjah trgovino z raznimi pletarskimi izdelki. G. Vižintin je prepotoval v svrhu izobrazbe v tej stroki Švico, Francosko in Nemčijo. Priporočamo.

Razne vesti.

Jetra svojega očeta pojedel. — V neki istrski vasi se je imel vnovič poročiti 50 letni kmet Oklen. Par dni pred poroko pa so nakrat pogrešali starega Oklena. Čez dva meseca pa je nekdo zapazil, da se igrajo psi na Oklenovem dvorišču s človeško lobanjo. Stvar so javili oblastim, ki so dognale, da je to Oklenova lobanja in da je ubil Oklena njegov sin Mihael, ki je tudi pojedel njegova jetra. Ker je pa bil Mihael blazen so ga oddali v norišnico pri Sv. Danielu na Furlanskem.

V Ameriko se je izselilo ljudi od leta 1820. dalje 31.000.000. Tako število izkakuje naseljevalna oblast v Washingtonu.

Oderuh. — V Kijevu živi milijonar Günsburg, ki je velik oderuh. Njegove žrtve so razni visoki uradniki, posestniki, grofje, baroni. Za menico 10.000 rubljev na primer je izplačal 1500—2000 rubljev; obresti je zahteval 40 do 50 od sto. Policija mu je zaplenila 50 menic za svoto milijon rubljev.

Aviatična nesreča. — V Draždanah se je dvignil v zrak zrakoplovec Reichelt z neko gospo. Z višine kakih 70 m je zrakoplov začel padati in padel na tla, dasi je Reichelt skušal z vso silo, vzdržati se v zraku. Reichelta so potegnili nezavestnega izpod razbitega zrakoplova, gospa je mrtva.

Radi špionaže so obsodili v Krakovem osmošolca Venceslava Krska iz Tarnopola na tri leta ječe. Ruski vladi je izdajal slike avstrijskih trdnjav.

Avstrijski dezertar ranil smrtno-nevarno žendarma. — Dva vojaka 61. in 62. pešpolka iz Tirnovega sta hotela pobegniti v Ameriko čez Bremen. Žendarm Ivan Kis ju je zasačil in hotel aretirati. Tu pa je jeden vojakov ustrelil nanj iz revolverja in ga ranil smrtnonevarno. Tega vojaka so kasneje aretirali, drugi je pobegnil.

Ali se bo izplačal panamski prekop?
Ni še dolgo od tega, ko so se spojile vode Tihega in Atlantskega morja v Panamskem prekopu in že se oglašajo preroki, da se ne bo izplačal prekop. Že sedaj, ko še ne vozi veliko ladij skozi prekop in ko je vse delo še novo, se še vedno drobne stene in imajo že sedaj sapa in popravljanjem toliko stroškov, da so morali povisati pristojbine od 60 na 80 milijonov mark. Glavni težkoča pa povzroča vprašanje Gatunskega jez. Jez je zgrajen na jilvnatih tleh, če pa hoče prepluti večji parnik prekop, tedaj mora vzdržati tlak 600.000 cm² vode. Poleg tega je pa treba še upoštevati tropično podnebje, ki zelo pospešuje razpoke na obrežju in s tem združeno zasipanje. Vedno jasnejše postaja, da je sam prekop ogrožen v svojem obstoju. Glede rentabilite prekopa pa velja sledeče. Že sedaj ne morejo največje ladje, kakor »Imperator«, »Olimpie« skozi prekop. Evropske ladje pa sploh ne bodo rade obiskavale Panamski prehod, ker iz Nemčije, Francije in Anglije je skozi Panamski prekop prikrajšana samo pot v vzhodno Avstralijo. V vsako drugo deželo je pa pot bližja skozi Sueški prekop. Panamski prekop je dosedaj veljal okoli 1.900.000.000 kron. Amerikanci računajo, da se bo ta ogromni kapital obrestoval po dva odstotka. Sueški prekop se pa obrestuje danes pri nižjih pristojbinah po 33 odstotkov. Iz tega se vidi, da se Panamski prekop ne bo obrestoval.

V ribjem domu v Trstu.

Jugoslovan ni znal in še ne zna prav izrabljati Adrije. Že v 14 stoletju in skozi ves srednji vek vladajo Adrijo in srednjemorsko morje Italijani in posebno meščani v Firenci, Genovi, v Benetkah. Židje so dober kvas za vse, kar se tiče trgovine na kopnem in na morju, katoliki-Italijani pa sledijo tem mojstrom v trgovini. Velikanska bogastva so si pripravili benežanski, firenski, genuški trgovci. — »Vojna, rop, piraterija — trgovina, — trojica, nerazločljiva.« Ves slovenski jug je dajal dobiček trgovcem teh mest, posebno Benečanom. Med Jugoslovani so bili v srednjem veku samo Dubrovčani, ki so se držali neodvisne v trgovini z Benečani, vsi drugi so mlitvi ljudje; iz kmetije v mesta došli ljudje ne storijo svoje dolžnosti. Velikih trgovcev-domačinov šteje malo slovenski jug. Ali je Slovan, ali je južni Slovan le dober kmet?! Tujci-Italijani so še merodajni trgovci tudi v naših mestih v Primorju. Celv in Ljubljani je bil merodajen bogataš v 17 stoletju trgovec Valvasor iz Bergamo na Italijanskem.

Toliko je bilo Slovencev! V teh dnevih, ko je preteklo 500 let od zadnjega ustoličenja koroškega kneza po slov. kmetu, se je pogledalo okolo in štelo, kateri kraji so bili nekdanj slovenski — dosti smo izgubili pa še se naši ljudje odmikavajo in n. pr. v Primorju se držijo preveč manj plodovitih krajev. Te dni razsojena kazenska pravda Agro-Mercur v Ljubljani pa da soditi, kakor bi bil naš trgovski talent najslabši na svetu. Sram nas mora biti, da je bila pri nas mogoča taka »trgovina«. — Treba je, ako hočemo res kaj storiti v prilog slov. naroda, da le ta izvrši svojo nalogo kot Slovan na jugu, da ozbilnejše razmotrivamo gospodarska vprašanja, kakor smo to doslej storili, da doženemo, kako kmeta držati doma, kako

našo kmetijo spraviti na višek moderne kmetije drugih narodov, da doženemo, kako nalogo ima naš meščan in v kako razmerje je stopiti k jako važnemu delavcu mestnih, industrijalnih obrti.

Adrija je pristopna vsem narodom, Italijani pa jo izrabljajo v bogatenje svojih rojakov. Naš Primorjec je mornar ali v večjem se nahaja v nižjih službah; bogastva pripravila po službi Italijanom v trgovini na tem važnem morju. Ali se na tem važnem torišču res ne obnese Jugoslovan? Ali je ta le kmet, ki zareja 10 otrok v edni družini in jih oddaje za nižje delavce v trgovino na morju, ali v tovarno, ali v velik promet večjih mest, kjer se jih izrabli in potem stran meče na tisoče?! — Ali je naš človek vstvarjen le za delavca najtežjih del in ali ni mogoča pri nas stvaritev vsega gospodarstva na naših tleh po našincih, istih vsaj v pretežni večini?!

Odgovor na vsa vprašanja rešitve slov. naroda je odvisen od rešitve vprašanj našega gospodarstva. Naše gospodarstvo ima vse delavce za razdeljena dela družbe, ali v njem smo Slovenci in drugi Primorci večinoma kmetje, ki izločujejo sicer rokodelskega vajenca za mestne obrte in slavnega lišnega hlapca, ki drugod postaneta v mestu povzročitelja večjega izobraženstva, gospodarstva, bogastva, pri nas pa se dasta po tujcu zapostavljati in še po takem, ki je v svoji domovini že večkrat bil presejan. Ti tujci ne oživljajo nič pravega življenja v našem gospodarstvu in ker se seveda morajo udeleževati novodobnih narodnostnih bojev, so sovražni domačinom-sodelavcem v našem gospodarstvu in tako pač nobeden člen našega gospodarstva ne more s posebnim pridom delovati v občini napredek v gospodarstvu in drugje. Veliki aparat raznih avst. vlad pa stori vse, da ljudje v naših krajih ne pridejo do mirnega razvijanja gospodarskih teženj. Družina v isti hiši, vsak člen vleče na svojo stran in deluje protivno blagru vseh. Prav neprikladno življenje je to.

V Trstu in v vsem Primorju se ta neskladnost prav vidno razodeva. Dasi okoli in okoli Kras je slov. Primorje ob Adriji najbogatejše ozemlje Avstrije. Adrija, s tem je vse povedano. Trgovina bogati, trgovina na morju celo. Pa morje prehranja do deset tisoč raznih plemen rib. Že ribištvo bi naše Primorce bogato živilo. Kdo naših Primorcev se hriva zadostno za to panogo pridobivanja! Meso zaklanih živali postaja dražje, močno pomnožen človek rabi veliko mesa, razne živali redi, v ribah v morju pa nekateri Primorci dobe bogate vire življenja. Vožnja na morju je cenena in ribje meso je predobro in tečno. Nemci v Bismarkovem kraljestvu so že našli te vire. Angleška statistika izkazuje ze leto 1906 — 20 $\frac{1}{2}$ milijonov funtov šterlingov. Vsa sredstva novejših tehnik služijo temu ribištvu. Nemci kupujejo še za okolo 100 milijonov mark na leto rib iz drugih dežel, ali z vso vnemo skrbijo za to, da ne bo treba tega še dolgo. Francozi že dolgo vedo, koliko se da iz morja dobiti ribjega mesa. Statistik Eckert računa, da se nalovi na leto v vsesvetškem morskem ribištvu sedaj 4 milijone ton rib, vrednosti ene milijarde mark. Pa k temu še ne šteje ribištva v afričanskem, južno ameriškem, avstralskem vodovju. Vse druge evropske države našteva statistika za udeležene pri tem ribištvu, Avstrijo pa gledajo pomilovalno in nekdo piše o njej: »Avstrija je vzlic krasni Adriji, ki je prepolna žlahtnih rib, ki ima nebeško obnebe, veliko mirnih zalivov glede ribištva v Adriji neopravičljivo zaostala. Italijani iz kraljevine se okoriščajo z ribištvom v Adriji in Primorci iz Trsta, Reke doli do Splita in Kotora pozdravljajo z veseljem raznobarna jadra čozotskih ribiških ladij, čolnov, ki privražajo zdrav in cenen živež na njih trg. Tisoč ubožnejših družin v Primorju in v Dalmaciji je potem to meso, ker družega ne more kupiti«.

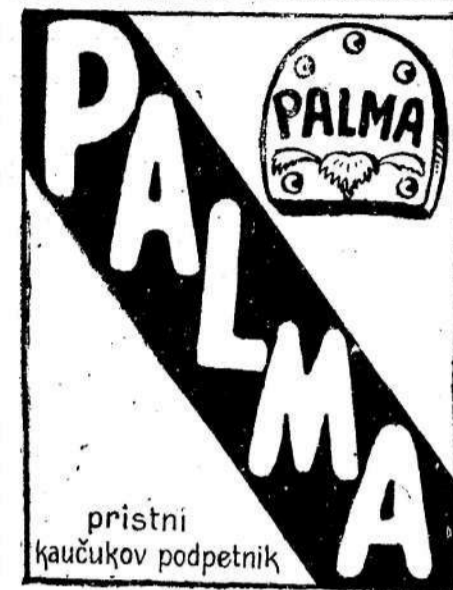
Koliko raznih dobrih rib je v Adriji, zdaj bi se iste lahko razpošiljale širom vse države in v ledu vsaki dan! — Ribiči na 50 ribiških čolnih so vzeli v jedni noči in na prostoru 50 oralov toliko rib iz Adrije na avst. strani, da je to meso nadomeščalo meso 50 volov in 300 ovac. In ti voli, te ovce so izražale, so se preživljale v morju, ne da bi bila njih reja človeka

kaj stala. Adrija ni samo trgovska široka cesta za izmenjavo proizvodov vseh družih svetov, ona hrani veliko mesa rib in drugih morskih prebivalcev. In te bogatije mi primorski Slovani tudi ne vidimo, beneški ribič pa že dolgo ve, kako bogastvo je v Adriji ob avst. obali.

Karta v Ameriko, — ta nam je najvažnejša stvar na svetu in naše deželne in državne vlade so ljubo zadovoljne s slovensko-irvaškim ljudstvom v Primorju in Dalmaciji.

Dr. Slanc.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tisk: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić)
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Najbolji, Ker blagovonjav, barvovit, finega okusa ter po ceni, je in ostane pravi: Franckov: Kavin primatek.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 40 vln. Ako je oglaševalec obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vln. Najpripravnije inšeriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu in celo v mestu nihče ne pozna, ker nikjer ne inšerirajo. Škoda ni majhna.

Na prodaj je hiša v središču mesta Go ulic. Ista je prostorna in pripravna za trgovino. Natančneje pojasnila daje Rajko Šinek, v Sempetru pri Gorici, dvorec Mullitsch. 86-3

Ugodna prilika za novice. Radi odprodaja pohištvo skoraj novo in sicer: spalna soba kompletna z ogledali in marmorji, jedilna tudi enaka in kuhinja. — Poprašati je v ulici Antonio Tomsig št. 14, pritičeje. 91-2

Javni ples. prirede 19. aprila t. l. na Belo nedeljo fantje v Gojačah. Plesa željna mladina se uljudno vabi.

500 kron
Vam plačam ako Vani ne odpravi moj lek, ki služi za uničenje kurjih oces, bradavic, reženj s koreninami vred lid. v leku 3 dni brez nikakih bolečin. Cene 1 lončku 2 jamstvenim pištom K 1—, 3 lončki K 250.
KEMENY KASCHAU (Kassa) 1. Postfach 12.1194 Ogrsko.

Likvidacijski odbor
Kmetske hranilnice in posojilnice
- - v Višnjeviku - -
sklicuje

občni zbor
na Vrhovlje
dne 19. aprila ob 4. uri popoldne.

Za slučaj nesklepčnosti se vrši občni zbor 1 uro kasneje. 94-1

„CROATIA“
Zavarovalna zadruga v Zagrebu
- edini domači zavarovalni zavod. -
Ustanovljena leta 1884.
Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.
Podružnica v TRSTU,
Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje.
Telefon št. 2594.
Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.
Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

- I. Na življenje:**
  - Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
  - zavarovanje dote;
  - zavarovanje življensko rento.
- II. Proti škodi po požaru:**
  - Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarni).
  - Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.
  - Zavarovanje poljskih pridelkov (zita sena itd.
- III. Zavarovanje steklenih šip.**
Zadružno imetje vs-h oddelkov znaša K 3.018.832-66
Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1.186.297-56
Izplačane odškodnine „ 5.624.162-96
Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.
Natančneje informacije daje
Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.
in glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrška Kmet & Slivar).
Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici:
D. GILČVERT, Via Bertolint št. 20 — (v lastni hiši). — Telefon št. 221.
in FRANC PERKO, v Trgovskem Domu.

Goriška ljudska posojilnica
vpisana zadruga z omejenim jamstvom v Gorici

VABILO
na

REDNI OBČNI ZBOR,
kateri bode

v nedeljo 26. aprila 1914. ob 10. uri dopoldne
v združnih prostorih Gosposka ulica št. 7.

DNEVNI RED:

- Poročilo načelstva.
- Poročilo nadzorstva.
- Potrditev letnih računov in bilance za leto 1913.
- Razdelitev čistega dobička.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Slučajnosti.

V GORICI, dne 11. aprila 1914.
Načelstvo.

Rogaški

Tempel vrelc. Dietetična namisna pijača z obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenje snovi.

Styria Zelo koncentriran medicinski vrelc, priporočljiv pri kroničnem žilodnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnik oteklinah, jetrnih trdnih, žilavih, snovnoizmeničnih boleznih, katarah dihalnih organov.

Donati Zdravilen vrelc največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črvenem kataru, obstipaciji, žilavih kamnih, toščolih trganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši
prirodni vrelc magnezijoglauberske soli.
Zaloga: A. Seppenheter - Gorica.

Žganjarna Robert Diehl - Celje

priporoča svojo doma žgano štajersko slivovko, tropinovec, borovničevce, brinjevec, ščipkovec, vinsko žganje, konjak; nadalje kuba in jamajka rum, grenčico, »Planinski liker«, Pelinovec ter razne vrste grenkih in sladkih likerjev, čaj Ceylov, Orange, Pekoe in Souchong.

Vzorci in ceniki na razpolago.

Gorica - na starem pokopališču

Veliki cirkus Krateyl

80 oseb

lastna menažerija

60 konj

v soboto 11. t. m. gala predstava

ob 8¹/₂ uri zvečer

z raznovrstnim in bogatim vspehom.

V nedeljo, ponedeljek in torek

2 VELIKI 2 predstavi

Prva prične ob 3¹/₂ pop., druga ob 8¹/₂ zv. Vsaka predstava ima nov in različen program. Sredo, četrtek, petek, sobota in nedelja zadnji dnevi.

Prva češka spl. delniška družba **na življenje** v Pragi, vrhovno zastopstvo v Trstu.

Edina, ki kolekuje police in pisma z narodnim kolekom po 1 K, oziroma po 20 vin. v prid »D. C. M.« Edina, ki sprejema zavarovanje, vanja za »D. C. M.« Edina, ki nalaga vse od Slovencev prejete zavarovalnine zopet med Slovenci ter posluje kot domači slovenski zavod.

I. Felberbaum - Gorica

Corso Gius. Verdi št. 11, Via Časerna št. 15
vis-a-vis izvoznega trga

Obleke za gospode, gospe in otroke

Perilo, nogavice, rokavice itd.
v veliki izberi.

Novosti: športne jopice in bluže.

„Hôtel Union“

restavracija prve vrste v Gorici gledališka ulica št. 10, dunajska in italijanska kuhinja, izborna namizna in boteljska vina, originalno plzensko in bavarsko pivo v sodčeki, lepo kegljišče, obširen senčnat vrt, cene zmerne, posrežba točna.

Za obilen obisk se priporoča

45 3

O. Baumgarten.

Herman Konz

pooblaščen inštalater za električno razsvetljavo, motorje, strelovoode, električne zvonce itd.

Gorica, ulica Municipio šte. 6
se uljudno priporoča slavnemu občinstvu.

98-3

Zlata svetinja Dunaj 1912

Moški, ki so šibki na živcih

lahko dobijo zopet svojo moč ako uporabljajo **Evaton-tablete.**

Zahtevajte zbirko zdravniških izvidov. — Poskušni zavitek K 4-80, pol zavitka K 10—, cel zavitek K 18. Pošilja proti povzetju ali naprej poslanem denarju lekarna sv. Marka, tovarna farm. spec. aparatov, Dunaj, 3. okraj Hauptstr. 130. Zaloga v lekarni Cristofoletti, Gorica.

81-4

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena turška v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5
se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdeluje vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Adolf Urbančič,

mesar

Gorica, ulica sv. Ivana št. 7

priporoča svojo mesnico, v kateri seče meso prve vrste in vse drugo, kar spada v mesarsko stroko. — Mesnica je moderno in higienično opremljena. Na zahtevo strank se : : : pošilja meso na dom. : : : Zvečer lahko postreže strankam, ako so zglase na dom v isti hiši I. nadstropje.

Naročite uzorce od novomodnega spomladanskega blaga pri tvrdki **Pregrad & Černetič Gorica, „Trgovski dom“.**

Ne podite žalostni,

zato ker ste bolni. Lahko še ozdravite, ako naročite nešteto krat preizkušene in pohvaljene

Markove kapljice

ki se jih uporablja v vsaki hiši in družini za notranjo in zunanjo rabo, proti raznim boleznim želodca, slabosti, proti pomanjkanju telesa, krču v želodcu, grizenju v trebuhu ter proti vetrovom. Markove kapljice odstranijo neprijeten duh iz ust, pomaže naj se kadar boli zob ali glava proti izpadanju las in proti mnogim drugim boleznim. Nešteto zahvalnih pisem od ljudi, koji so ozdraveli s temi kapljicami so vsakomur na razpolago.

En ducat za K 4 s poštnino vred pošlje **Gradska lekarna v Zagrebu, Kamenita ul. 5.**

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2, velika zaloga — oljkinega olja prve vrste

nejboljši trdk iz Istre, Salcazija, Malfetta, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo. Prodaja na drobno: Kron —'96, 1'04, 1'12, 1'20, 1'28, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—, 2'40 za litri po 72 vin. Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in svež.

Cene zmerne.

Samo še kratek čas

razpošilja **Prva gorenjska razpošiljalnica IVAN SAVNIK, Kranj, Gorenjsko št. 155.**

8 m. finega močnega blaga za moško obleko	K 7—
8 „ finega še močnejšega blaga za	9—
8 „ zelo trpežnega modnega sakna „	10—
8 „ še boljšega „	12—
8 „ najfinejšega „	16—
4 ¹ / ₂ „ finega blaga za ženske obleke 110 cm široko	5—
4 ¹ / ₂ „ finejšega modnega blaga za ženske obleke 110—115 cm široko	7—
4 ¹ / ₂ „ modernega volnena blaga „ 110—115 „	10—
4 ¹ / ₂ „ finega angleš. volnena blaga „ 110—115 „	15—
20 „ zelo močnega belega platna samo	8—
20 „ še močnejšega „	10—
20 „ trpežnega rujavega platna „	8-40
20 „ finega oksforda za moške srajce	10—
20 „ še finejšega „	12—

Zahtevajte tudi najnovejše vzorce raznega blaga iz **Prve gorenjske razpošiljalnice IVAN SAVNIK, Kranj, Gorenjsko št. 155.** 58—10 26—10

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov **Kožnar & Cⁱ** - Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir. Na drobno in debelo.

Edina primorska tovarna dvokoles : „TRIBUNA“

Gorica, Tržaška ul. 26. prej pivovarna Gorjup.

F. BATJEL — GORICA

Stolna ulica št. 2—4. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Krasna garnitura za gospe za samo K 2-60.

Kdor se hoče prepričati o cenosti moje trdke, naj naroči takoj 1 par zapetnih gumbov, pravo zlato-dublje 14 kar. 1 zlat prstan, 1 elegantno verižico za uro dublj, 1 par naušnic z imit.-briljantni. Vrh tega dobi vsak naročnik prav zastoj po listini posebno zlato uro dublj. Za nengajajoče se vrne denar. Pošilja se po povzetju za K 2-60 in 70 vin. za poštnino, „Juwelenexport H. Weisz Nagysallo št. 22 com. Bars Ungarn“.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Szarjavo, Split, Trst.

Delniška glavica K 8.000,00 Rezervni zakladi K 1.000,00.

Vloge na knjižice po 4¹/₂%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut. Borzna naročila. Promese za vsa žrebanja. Vnovenčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. Eskont menic. Stavbeni krediti. Predujmi na vrednostne papirje. Srežke na obroke. Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje Safes. Nakazila v inozemstvo. Kreditna pisma.